

СТАНОВИЩЕ

за докторската дисертация „Нови административни механизми за координация на имиграционния контрол“

на Силвия Годорова

за придобиване на образователна и научна степен доктор за проф. направление

3.7. Администрация и управление

от доц. д-р Анна Кръстева, Нов български университет

„Миграционната планета”, „XXI в. – век на народите в движение”, „епохата на миграцията” – изобилни са понятията и метафорите, с които мислим двадесет и първото столетие с термините на мобилността. Миграционната глобализация се разгръща в дълго историческо време, но именно в съвременността международните миграции получават толкова резониращ политически ефект и толкова голяма социална плътност. Вече четвърт век България е във вихъра на емиграционни-имиграционни динамики с променливи отношения между тях, все още категорично с превес на първите. Значимостта на българския миграционен феномен и на европейската миграционна политика контрастира с все още началния етап на миграционните изследвания у нас, сред които политологичните с акцент върху управлението на миграцията са сред най-дефицитните. Настоящият дисертационен труд има амбицията да даде своя принос към голямото предизвикателство на запълването на този теоретичен дефицит.

Дисертационният труд отговаря на формалните изисквания за присъждане на степента доктор по администрация и управление: 286 стр., солидна библиография от 287 заглавия на три езика.

Сред множественото достойнства на изследването бих открила основните:

- Ясно формулиране на конкретната сфера от имиграционната политика – политиката на контрол и на един от механизмите на нейното осъществяване – визовата политика – като централен предмет на анализа. Адекватността на този избор може да се оцени позитивно на основата на две групи съображения: политически и теоретични.

- Вписване на проблематиката на изследването в духа на промените на българската миграционна политика. Преходът от първата Национална стратегия на Р България по миграцията и интеграцията (2018-2015) към втората Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2011-2020) е преход от по-интеграционна към по-секуритизираната миграционна политика. Този преход не е експлицитно тематизиран в изследването, но е политическата и институционалната рамка, която валидира изследването като синхронно с духа на променените национални приоритети на миграционната политика.
- Методологическият инструментариум е комплексен и адекватен, с отлична допълнителност между политологичен анализ на национални и европейски документи и политики и анкетно проучване на държавни служители.
- Детайлен анализ на институционализацията на миграционната политика по хоризонталната и вертикалната ос и идентифициране на важното институционално противоречие, че разгърнатата институционална рамка за имиграционен контрол води до непоследователност на целите, процедурите и решенията. Критичният патос на автора, че има няколко съвета за стратегическо планиране в областта националната сигурност и имиграционния контрол (Консултативен съвет за национална сигурност, Съвет по сигурността, Национален съвет по миграционна политика, Междуведомствен съвет по въпросите на граничния контрол) с не ясно разграничени функции и липса на общ механизъм за обмен на информация и съгласуване на изготвяните от тях политики звучи аргументирано и убедително.

-Интерес представлява емпиричното изследване, в което са обхванати 16 държавни служители от Дирекция Миграция и 29 от Гранична полиция.

Няма изследване, което да не предизвиква въпроси и критични коментари. Бих споделила едно теоретично несъгласие: дисертацията е издържана последователно в духа на сближаването на миграционната политика, разбрана като контрол, с политиката за сигурност. По-слабо звучи алтернативната гледна точка на човешките права, а именно намирането на трудния баланс между двете е ключово предизвикателство и на европейската, и на българската миграционна политика.

Бих отправила и два въпроса към докторантката, чиято аргументация би допринесла за качеството на защитата:

- Кои са основните фактори за обяснение на институционалните и политически дисконтинуитети в българската миграционна политика: дълъг период, независимо от значимостта на миграционния феномен, няма миграционна стратегия, но още в самото начало на действието на първата национална стратегия, тя бива прекъсната и бива приета нова; Националният съвет по миграцията и интеграция бива създаден много късно, но просъществува съвсем кратко, като примерите могат да се умножат.

- Резултатите от анкетата с държавните служители от Дирекция Миграция и Гранична полиция са изключително интересни, като звучат твърде консенсусно. Има ли мнения – макар и изказани само от отделни държавни служители – които да изразяват различни позиции, да дават различни оценки или да приоритизират по специфичен начин проблемите?

Декларираните приноси са защитени в изследването. Би могло да са групират и обобщат с акцент върху третия и четвъртия.

В заключение бих подчертала, че изследването отговаря на всички изисквания за докторска степен по Администрация и управление и с убеденост гласувам за нейното присъждане,

Доц. д-р Анна Кръстева